

L'acció cap a l'Agenda 2030. El canvi glocal
PROPOSTA DINÀMIQUES TALLERS ALUMNAT

Sessió 1: Normes socials de gènere, estereotips, sistema sexe/gènere/desig, relacions de poder i desigualtat.

- Rotllana de presentació de noms: l'alumnat es presenta i es defineix amb una frase que no tingui a veure amb: els seus hobbies, l'edat, el lloc on viuen o bé on estudien: anem més enllà, busquem allò que ens defineix.
- Es presenten les talleristes i el seu rol en les sessions.
- Posada de normes: què necessitem perquè tothom pugui participar de forma còmoda i lliure?

Objectius:

- Treballar la cadena simbòlica.
- Trencar la dicotomia.
- Explicar els conceptes del sistema sexe-gènere.
- Analitzar com funciona el poder.
- Relacionar les dinàmiques de poder amb el gènere.
- Aterrar a situacions quotidianes.

Dinàmica 1:

Opció 1: *Dinàmica de posicionament Noi-Noia*

Desenvolupament:

Demanem a l'alumnat que es posi a la línia imaginària que separa les dues categories i que a continuació, argumenti el per què d'aquest posicionament.

NOI/NOIA

MASCULÍ/FEMENÍ

HETEROSEXUAL/HOMOSEXUAL

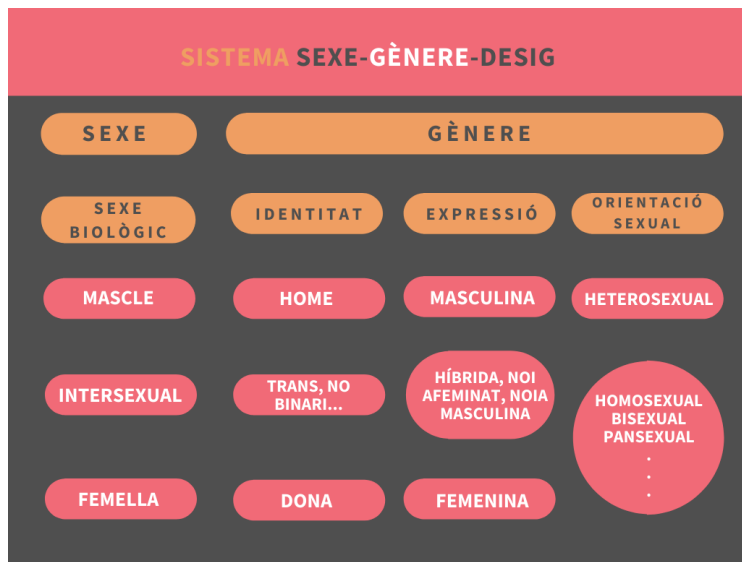
A tenir en compte:

- Escoltar amb atenció i fer preguntes per treure informació. Sostenir i recollir l'enuig que pot provocar i acompanyar-lo.
- Respectar si no es vol dir la veritat i explicitar-ho. Informar que el que es vol es partir de l'experiència però que si no ens volem exposar està perfecte.
- Explicitar que no hi ha respostes correctes o incorrectes. És la nostra mirada i vivència.
- Explicar el sistema sexe-gènere i la cadena simbòlica relacionant-ho amb els arguments que han sortit del debat.

Opció 2: Què canviaria a la teva vida

Desenvolupament:

Demaneu a l'alumnat que es posi per parelles/trios i que pensin (màxim 5 minuts), que canviaria a la seva vida si haguessin nascut/les haguessin educat sent de l'altre gènere (normatiu, dins el binarisme). A continuació, es van posant els conceptes que surten a la pissarra per acabar formant la cadena simbòlica.

A tenir en compte:

- El que busquem és entendre l'estructura: l'eix d'invisibilitat.
- És el moment d'explicar tots aquells conceptes "dissidents": intersexualitat, identitats no binàries, orientacions sexuals no normatives...
- Podem utilitzar imatges de persones (més o menys conegudes) que hagin trencat amb la norma.
- Relacionem aquesta cadena simbòlica amb la violència patriarcal.

Dinàmica 2:

Opció 1: El cercle dels privilegis

Desenvolupament:

Demaneu a l'alumnat que faci un cercle el més ample possible. A continuació els expliquem que han d'avançar si se senten interpel·lades per les afirmacions que aniran dient les talleristes. Si és així, han de fer un pas endavant, si no, endarrere. Finalment, reflexionem sobre què implica el poder, què passa amb la responsabilitat en els privilegis i què suposa interactuar amb persones que tenen o no, aquests "avantatges vitals":

Faig un pas endavant si:

- ❖ No m'han preguntat mai de quin país soc.
- ❖ No m'han criticat mai per fer una cosa que no és pròpia de nois/noies.

- ❖ No m'han preguntat mai si soc noi o noia.
- ❖ No he tingut mai problemes per fer-me entendre.
- ❖ No m'han fet comentaris sobre el meu cos, com si fos un objecte sexual.
- ❖ No m'han fet comentaris despectius sobre el meu cos.
- ❖ No m'han ridiculitzat per alguna cosa que se'm dóna bé.
- ❖ No he rebut burla per tenir menys diners.
- ❖ No m'han fet sentir tontx.
- ❖ No m'han criticat mai per la meva manera de vestir.
- ❖ No m'han infantilitzat mai.
- ❖ No m'han fet sentir inferior.
- ❖ Em sento segur/a expressant la meva opinió en gran grup
- ❖ No he tingut por tornant sol/a a casa a la nit
- ❖ No he sentit vergonya del meu cos
- ❖ Sento que sóc atractiu/va
- ❖ No he tingut por d'acabar sol/a
- ❖ No m'han alçat mai la veu
- ❖ No han atacat la meva orientació sexual

A tenir en compte:

- La sinceritat és important a l'hora de dur a terme aquesta dinàmica, però ningú està obligat a avançar si no vol.
- No demanem el per què dels passos, simplement els sostenim.
- Es tracta de veure l'estructura del final del cercle, buscar l'explicació sistèmica que permeti anar més enllà de la qüestió i situació individual.

Opció 2: Teatre imatge-poder

Desenvolupament:

Primer podem escalfar una mica demanant al jovent que representin amb els seus cossos diferents conceptes: por, alegria, estudiar, sortir de festa... Després, per a la dinàmica del poder, demanem que una persona surti al centre i faci una estàtua que representi el poder. Un cop feta, preguntem a la resta si veuen poder en aquesta imatge. Quan hem escoltat i extret tot el que es pot d'aquesta imatge, demanem una altra persona perquè surti i faci una estàtua que tingui més poder que la primera. Demanem de nou a la resta si pensen que la segona persona té més poder que la primera. I fem preguntes al voltant de l'escultura que s'ha creat. Així seguim demanant persones que surtin i provin a tenir més poder. Durant tota la dinàmica anirem facilitant el debat i preguntant sobre què és el que veuen que dona poder i quina és la correlació amb la nostra realitat. Fins i tot, si tenim temps i coneixem la dinàmica, li podem donar acció si ha sortit alguna situació concreta.

A tenir en compte:

- La idea és que surtin persones amb rols diferents al grup per veure quina és la seva "performativitat" en la representació del poder.
- Compartim després si ens hem sentit còmodes o no amb l'actuació: què ha sentit la persona en qüestió, què ha sentit el grup, etc.

- Poden representar situacions de poder concretes que hagin viscut o bé que hagin vist, per connectar més amb les sensacions i emocions.

https://www.youtube.com/watch?v=NR2C6JwLXSE&ab_channel=PlayGround

Sessió 2: Violències masclistes: tipus i conseqüències.

- Repassem el que vam treballar durant la primera sessió i si van quedar dubtes.

Objectius:

- Potenciar l'aprenentatge entre joves.
- Identificar les violències que es donen al centre i/o en contextos quotidians.
- Relacionar aquestes violències amb la cultura i l'estructura social.
- Compartir estratègies de resistència/dissidència/canvi.

Dinàmica 1:

Opció 1: *Que el vent vingui i s'endugui/Jo mai mai*

Desenvolupament:

Tot el grup en rotllana assegut a les cadires. Hi ha una cadira menys que nombre de persones que hi juguen, perquè una d'elles sempre serà al mig de peu. Quan ets al centre de la rotllana has de formular la frase: "que el vent vingui i s'endugui qui..." o "que canviï de cadira qui..." Depenent d'allò que digui la persona del centre, la resta haurà de canviar de cadira si comparteix el que ha dit qui és al centre. Sempre hi haurà algú que acabi al centre de la rotllana.

A tenir en compte:

- Les participants poden mentir, però la persona del mig no.
- No està permès parlar per les altres persones.
- No està permès dir coses per fer moure persones concretes si no és veritat per a mi. Hi ha coses que direm que no són tan visibles com les sabates que portem, per tant, la resta no podem saber si són veritat o no. Aquest joc es basa en la confiança mútua. No val dir que m'agrada esquiar si no és veritat només per fer aixecar a la meva millor amiga que sé que li encanta.
- Es recomana que la persona que facilita participi del joc per poder integrar al joc qüestions que puguin interessar. Per exemple, si la cosa es queda en la roba o en aficions, la facilitadora pot intentar baixar a coses més profundes o emocionals, o també relacionades amb allò que es treballarà.
- Es recomana donar espai a totes les maneres de participar: amb ganes de ser al centre o no, amb vergonya, amb riures... Estar alerta també per si estan sorgint dinàmiques que puguin generar malestar.

- Es recomana, abans de tancar el joc, demanar si algú s'ha quedat amb ganes d'ocupar el centre perquè puguin fer les últimes frases.

Opció 2: Pretext teatral

Desenvolupament:

Es demanen voluntàrixs entre l'alumnat per a llegir/teatralitzar un text. A continuació, es faran preguntes en gran grup o bé en petits grups per reflexionar sobre la situació plantejada en el text:

- Què passa a aquesta història?
- Penseu quines coses podrien haver fet diferent els personatges que surten a la història per no arribar a aquest final?
- Per què els personatges actuen com ho fan?
- És el mateix el cos nu d'un noi que el d'una noia?
- Tria de personatges: com se'ls han imaginat i perquè?

A tenir en compte:

- Si podem, intentem escollir entre les persones voluntàries aquelles que permetin representar papers que, segons el que hem pogut detectar, s'allunyen de la seva manera de ser i comportar-se.
- Afegim les preguntes que siguin necessàries segons el grup, les necessitats, imaginaris i actituds.
- Podem afegir els components que creiem necessaris per a què la història tingui més suc i ens permeti fer una reflexió més profunda si cal.

Dinàmica 2: Vídeo les paraules també fereixen

Desenvolupament:

Visualitzem el vídeo plantejat: <https://www.youtube.com/watch?v=fMb55WCx8ZE&feature=share>

A continuació, es posen per petits grups i comparteixen què és allò que els fa mal que els hi diguin o facin i en quines situacions s'hi han trobat.

A tenir en compte:

- Aquesta dinàmica pot anar acompanyada de la de "La persona secretària" o "El cafè": posem els diferents tipus de violència en diferents espais i que en petits grups/individualment vagin passant a omplir-les amb experiències o bé situacions que hagin vist/escoltat.

Per tancar: Vídeo del "Tea consent": <https://www.youtube.com/watch?v=NXfcbET9LA>

Sessió 3: Violència masclista a la parella: amor romàntic i dinàmiques tòxiques.

Dinàmica 1: El baròmetre

Desenvolupament:

Dinàmica de posicionament basada en les creences de les persones participants. Es poden mostrar d'acord o en desacord respecte alguna afirmació que la persona que dinamitza proposa. Es demanen arguments però també està bé escoltar aquelles respostes més intuïtives. La proposta es qüestionar l'afirmació que s'ha fet. Per exemple, "Noies i nois poden comportar-se com vulguin": es pot preguntar qui ha entès que es referia al jovent en general i qui ha respost en funció del gènere; què significa com vulguin; perquè no podrien comportar-se com vulguin; hi ha persones que sí que ho fan?, en quins contextos, què necessitaríem? quines estratègies es poden utilitzar?, etc. Es tracta d'apropar posicionaments encara que no és necessari arribar a consensos. Permet escoltar les diferents veus del grup. Es pot facilitar també en petit grup. La proposta és explicar el posicionament de qui dinamitza partint de les diverses veus.

- Portes 3 mesos preparant una petita festa amb (el curs que sigui) per tancar el curs. La tarda abans de la festa, la meua parella em truca per dir-me que té una sorpresa brutal per mi i que me l'ha de donar aquesta mateixa nit. Li dic que tinc la festa, que vingui i que després em faci la sorpresa, però em diu que no pot, que amb la pandèmia, prefereix no barrejar-se amb gent. Què fas?
 - Me'n vaig amb la meua parella.
 - Em quedo a la festa.
- Truques a la teua parella i li dius que has reservat en un lloc molt bonic i romàntic per sopar aquesta nit, però la teua parella et diu que no pot venir, que ja havia quedat per sopar amb el seu/la seva ex. Què fas?
 - M'enfado i li dic.
 - M'enfado i no li dic.
 - Li dic que perfecte, que no es preocupi, que canviaré la reserva per un altre dia i que gaudeixi del sopar.

A tenir en compte:

- Vigilem amb la pressió de grup: ho expliquem prèviament → sinó la dinàmica perd la gràcia.
- Són ben vingudes, legítimes i més que vàlides les experiències pròpies com a arguments: després caldrà portar-los a "l'estructura".
- Les talleristes no tenim la resposta correcta, simplement facilitem el debat amb preguntes que portin a la reflexió i al descobriment de nous posicionaments.

Dinàmica 2: Què reutilitzo, què reciclo i què rebutjo?

Desenvolupament:

Es fan 4 grups i se'ls hi explica que han de buscar paraules, conceptes, etc. que han tingut, tenen, o voldrien tenir en les seves relacions sexoafectives. I es planteja a partir de 3 cors:

- a) REUTILITZAR: Què voleu per a què les vostres relacions sigui sanes?
- b) RECICLAR: Què voleu, però s'hauria de reformular, cuidar?
- c) REBUTJAR: Coses que no voleu a les vostres relacions.

A continuació es farà una posada en comú del que han compartit els diferents grups, omplint així, els 3 cors.

A tenir en compte:

- Preguntes per la devolutiva:
 - Què ens passa amb la gelosia? N'hi ha de bona i de dolenta?
 - I amb l'espai personal i la privacitat? Hi poden haver secrets dins la parella?
 - Quines són aquelles violències que se'ns escapen per ser subtils?
 - Per què tenim tan clar el que volem i el que no en les nostres relacions però a l'hora de la veritat aquests límits es dilueixen?
- És important emfatitzar el consens entre les persones que viuen la relació com a pilar clau per a que aquesta sigui sana i flexible i adaptable a les necessitats de cadascú. També important desmitificar conceptes com la fidelitat, el compromís, el sexe o les expectatives. Important també no donar per suposat que tothom té o vol tenir parella i que és heterosexual.

Per tancar: Trailer lesbofòbia: <https://www.youtube.com/watch?v=M4RUAgfWutw>

Dinàmica de tancament: amb què ens quedem i avaluació final.